

مقاله اصیل	سلامت اجتماعی مجله مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت	دوره دوم، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۳، صفحات ۴۰ تا ۴۹ http://ch.sbm.ac.ir
---------------	--	---

حمایت اجتماعی ادراک شده خانواده و دوستان و طرحواره های ناسازگار اولیه در نوجوانان پسر و دختر بزهکار و غیر بزهکار

آناهیتا خدابخشی کولایی^{۱*}، فاطمه علیزاده^۲، لادن منصور^۳، تقی پور ابراهیم^۴، محمدرضا فلسفی نژاد^۵

۱. استادیار گروه مشاوره، دانشگاه غیرانتفاعی خاتم، تهران، ایران
۲. کارشناسی ارشد مشاوره، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
۳. مربی گروه مشاوره، کارشناسی ارشد مشاوره، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
۴. استادیار گروه مشاوره، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران
۵. دانشیار گروه سنجش و اندازه گیری، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: آناهیتا خدابخشی کولایی، تهران، دانشگاه غیر انتفاعی خاتم، گروه مشاوره

anna_khodabakhshi@yahoo.com

تاریخ پذیرش: بهمن ۱۳۹۳

تاریخ دریافت: آذر ۱۳۹۳

نحوه استناد به این مقاله:

Khodabakhshi Koolae A, Alizadeh F, Mansoor L, Pour Ebrahim T, Falsafinejad MR. Perceived Social Support from Family and Friends and Early Maladaptive Schemas among Female and Male Delinquent and Non-delinquent Adolescents. Community Health 2015;2(1):40-49.

چکیده

زمینه و هدف: نوجوانی دوره گذر از کودکی به بزرگسالی، همراه با تغییرات اجتماعی، روان شناختی، رفتاری و فیزیکی است. این تغییرات به همراه زمینه های فرهنگی، اجتماعی و خانوادگی نوجوانان می تواند منجر به بروز مشکلات اجتماعی از جمله انحرافات اجتماعی (بزهکاری) شود. این پژوهش با هدف تعیین مولفه های حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره های ناسازگار اولیه در نوجوانان دختر و پسر بزهکار و غیر بزهکار و مقایسه آنها انجام شد.

روش و مواد: در این مطالعه علی-مقایسه ای، ۱۰۰ نوجوان بزهکار (۸۰ پسر و ۲۰ دختر) به روش نمونه گیری در دسترس و ۱۰۰ نوجوان غیر بزهکار (۸۰ پسر و ۲۰ دختر) به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و پرسشنامه های حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره های ناسازگار اولیه یانگ (فرم کوتاه) را تکمیل کردند. داده ها با روش آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و آمار استنباطی با آزمون T مستقل تحلیل شد.

یافته ها: نوجوانان بزهکار، میانگین طرحواره های ناسازگار اولیه بالاتر و در مقابل سطح حمایت اجتماعی پایین تر داشتند. همچنین، پسران بزهکار، میانگین طرحواره های ناسازگار اولیه بالاتری در مقایسه با پسران غیر بزهکار داشتند و از سطح حمایت اجتماعی متفاوتی برخوردار بودند. بین دو گروه دختران بزهکار و غیربزهکار، از لحاظ حمایت اجتماعی ادراک تفاوت معنی داری وجود داشت. همچنین، بین طرحواره های ناسازگار اولیه دو گروه تفاوت معناداری وجود داشت.

نتیجه گیری: یافته های پژوهش حاکی از اهمیت فراهم کردن زمینه تقویت حمایت اجتماعی برای افراد بود. شناسایی طرحواره های ناسازگار اولیه به عنوان الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب رسان، در سنن نوجوانی می تواند برای آرایه خدمات روان شناختی مناسب در جهت بهبود کیفیت زندگی و افزایش رفتارهای مرتبط با سلامت افراد بزهکار سودمند باشد.

واژگان کلیدی: حمایت اجتماعی ادراک شده، طرحواره های ناسازگار اولیه، بزهکار، غیربزهکار

مقدمه

نوجوانان قشر عظیمی از جمعیت کشور را تشکیل می دهند که در پویایی آینده و تداوم حیات نظام اجتماعی و رشد و توسعه همه جانبه آن، نقش به سزایی خواهند داشت (۱). تلاش برای ابراز وجود، یافتن هویتی مستقل، ناکافی بودن تجارب و محدودیت آگاهی موجب می شود تا نوجوان به مشکلات واکنش های گوناگونی نشان دهد که یکی از این واکنش ها، بزهکاری است. در واقع، بزهکاری راه حلی است که نوجوان آن را به عنوان اعتراض علیه وضعیت موجود و آینده غیر قابل قبول خویش به کار می برد. بزه به معنی انجام اعمالی علیه قانون است، که این اعمال می توانند دارای ماهیت های گوناگون مانند آسیب به اموال، صدمه به افراد، لطمه به نظم عمومی یا ارزش های حاکم باشند. انجام این اعمال منع قانونی دارد و در دوره سنی زیر ۱۸ سال انجام می شوند (۲). بزهکاری پدیده ای حقوقی است نه روان شناختی و به رفتارهای غیر قانونی که رسماً ثبت شده است، اشاره دارد (۳). دلایل احتمالی زیادی بر بزهکاری مترتب است که از جمله آنها می توان به مسایل مربوط به علل خانوادگی، ویژگی های شخصیتی و شناختی خود فرد بزهکار (۴)، انواع نابسامانی های اقتصادی و اجتماعی (۵)، ویژگی های خاص جوامع متمدن از جمله توسعه صنایع، گسترش غیر اصولی شهرها، برخورد اقوام گوناگون، سست شدن مبانی مذهبی و اخلاقی (۶)، مهاجرت، دوری از خانواده و نداشتن حمایت اجتماعی اشاره کرد (۷).

لذا یکی از عواملی که در بروز و شیوع اختلالات رفتاری و بزهکاری نوجوانان نقش دارد، نداشتن حمایت اجتماعی است. حمایت اجتماعی عبارت است از کسب اطلاعات، کمک های مادی، طرح و توصیه بهداشتی و حمایت عاطفی از سوی دیگران که فرد به آنها علاقمند است یا برای فرد ارزشمند تلقی می شوند و بخشی از شبکه اجتماعی فرد به شمار می روند مانند والدین، بستگان، دوستان، همسر و نیز تماس با نهادهای مذهبی (۸). نظریه پردازان این حوزه بر این باورند که روابطی حمایت اجتماعی محسوب می شوند که فرد آن را به عنوان یک منبع در دسترس و مناسب برای رفع نیاز هایش ارزیابی

کند (۹). حمایت اجتماعی به دو صورت دریافت شده و ادراک شده مورد مطالعه قرار می گیرد. در حمایت اجتماعی دریافت شده، میزان حمایت کسب شده توسط فرد مورد تاکید است و در حمایت اجتماعی ادراک شده، ارزیابی فرد از در دسترس بودن حمایت ها در مواقع ضروری و مورد نیاز بررسی می شود (۱۰).

یکی از نظریه هایی که مکانیزمهای زیر بنایی در پدیدآیی رفتارهای ضد اجتماعی را تبیین می کند، نظریه طرحواره های ناسازگار اولیه است (۱۱). طرحواره های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب رسان در فرد هستند که در ابتدای رشد و تحول به علت ارضا نشدن نیازهای هیجانی، در ذهن شکل گرفته و در مسیر زندگی تکرار می شوند (۱۱و۱۲). این طرحواره ها در عمیق ترین سطح شناخت، معمولاً بیرون از سطح آگاهی عمل می کنند و فرد را به لحاظ روان شناختی نسبت به ایجاد آشفتگی هایی چون افسردگی، اضطراب، ارتباطات ناکارآمد، اعتیاد، اختلالات رفتاری و رفتارهای ضد اجتماعی و اختلالات روان تنی آسیب پذیر می سازند (۱۲). مطابق نظر یانگ (۱۹۹۹) بعضی از افراد به خاطر تجارب کودکی منفی، طرحواره های ناسازگار اولیه ای را ایجاد می کنند که بر شیوه تفکر، احساس و رفتار آنها و در روابط صمیمانه بعدی و سایر جنبه های زندگی شان تاثیر می گذارد (۱۱).

پدیده بزهکاری جوانان و نوجوانان علاوه بر ضرر و زیان همه جانبه ای که متوجه جامعه می کند منجر به هدر رفتن سرمایه های ملی و تباهی نیروهای انسانی و استعداد های جوانی می شود که مهمترین سرمایه های هر کشور محسوب می شوند و هزینه های هنگفتی همه ساله صرف جبران خسارات وارده بر کشور از سوی جوانان بزهکار می شود. از این رو هدف این پژوهش مقایسه حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره های ناسازگار اولیه در نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار بود. در این پژوهش این سوال مطرح بود که بین دو گروه نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار از لحاظ حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره های ناسازگار اولیه تفاوت وجود دارد یا خیر.

روش و مواد

در این پژوهش از روش مطالعه علی-مقایسه ای استفاده شد. جامعه مورد پژوهش نوجوانان بزهکار، شامل کلیه نوجوانان بزهکاری بود که در کانون اصلاح و تربیت شهر زیبای تهران زندگی می کردند. جامعه نوجوانان غیر بزهکار، شامل کلیه نوجوانان دبیرستانی منطقه ۱۸ شهر تهران با دامنه سن ۱۴ تا ۱۸ سال بود که در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ مشغول به تحصیل بودند. نمونه پژوهش، تعداد ۲۰۰ نفر نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار بود که شامل ۱۰۰ نفر نوجوان غیر بزهکار (۸۰ پسر و ۲۰ دختر) و ۱۰۰ نفر نوجوان بزهکار (۸۰ پسر و ۲۰ دختر) با دامنه سنی بین ۱۴ تا ۱۸ سال بودند. حجم نمونه نوجوانان بزهکار از طریق نمونه گیری در دسترس از بین نوجوانان حاضر در کانون اصلاح و تربیت زیبا شهر تهران انتخاب شدند. سپس از نظر سن و سطح تحصیلات با گروه نوجوانان غیر بزهکار همتا سازی گروهی شدند. همچنین برای انتخاب نوجوانان غیر بزهکار با توجه به شرایط همتا سازی ابتدا از روش نمونه گیری خوشه ای استفاده شد و از بین مناطق آموزشی بیست گانه استان تهران یک منطقه آموزشی (منطقه ۱۸) انتخاب شد. سپس از مدارس مورد نظر، کلاس هایی انتخاب شدند و پرسشنامه ها برای تکمیل شدن در اختیار دانش آموزان قرار گرفت. در اجرای این پژوهش ملاحظات اخلاقی مصوب سازمان نظام روان شناسی و مشاوره از جمله محرمانه ماندن پاسخ ها به پرسشنامه ها و رضایت آگاهانه رعایت گردید. در این پژوهش، ابزار جمع آوری داده شامل دو قسمت بود:

۱- پرسشنامه حمایت اجتماعی ادراک شده (MSPSS): توسط زیمت و همکاران (۱۹۹۸) برای ارزیابی ادراک آزمودنی از کفایت منابع حمایت اجتماعی شامل دوستان، خانواده و فرد مهم در زندگی آزمودنی ساخته شده است. این پرسشنامه شامل ۱۲ سوال اختصاصی است که با مقیاس رتبه های ۰ تا ۴ نمره دهی می شود. همه گویه ها، براساس یک طیف ۵ درجه ای (بسیار موافق، موافق، نه موافق و نه مخالف، مخالف، بسیار مخالف) درجه بندی شدند. دامنه نمرات از ۱۲ الی ۶۰ است (۱۳). این مقیاس نخستین بار توسط مسعود نیا به فارسی برگردانده

شد. برای محاسبه میزان پایایی درونی این مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. نتایج مطالعه مد نظر نشان داد که میزان پایایی درونی آن مقیاس به طور کلی برابر با ۰.۸۹ و برای خرده مقیاس حمایت از سوی دیگران ۰.۷۸، حمایت از سوی خانواده ۰.۸۱، و حمایت از طرف دیگران مهم ۰.۷۸ بوده است. پایایی درونی خرده مقیاس حمایت اجتماعی برابر با ۰.۷۸ محاسبه گردید (۱۴).

۲- پرسشنامه طرح وارده یانگ، فرم کوتاه (YSQ-SF): این پرسشنامه ابزاری خود گزارشی برای سنجش طرحواره هاست. پرسشنامه ۷۵ سوال دارد که برای سنجش ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه که در ۵ حیطه (بریدگی و طرد، خود گردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل، هدایت شدن توسط دیگران، هوشیاری افراطی و بازداری) طبقه بندی می شوند، طراحی شده است. هر یک از ۷۵ عبارت این پرسشنامه در مقیاس لیکرت ۵ نقطه ای نمره گذاری می شود. پایایی مقیاس به وسیله آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۶۴ و برای خرده مقیاس ها بالاتر از ۰/۸۰ بود. این پرسشنامه در ایران توسط آهی در سال ۱۳۸۵ ترجمه و آماده اجرا شده و همسانی درونی آن برحسب آلفای کرونباخ در گروه مونث ۰/۹۷ و در گروه مذکر ۰/۹۸ گزارش شده است (۱۵). در پژوهش حاضر از شاخص های آمار توصیفی از جمله میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و درصد فراوانی برای توصیف ویژگی های جمعیت شناختی و برای پاسخ به فرضیه های پژوهش از آزمون T مستقل برای تعیین میزان تفاوت بین دو گروه و مقایسه آنها استفاده شد.

یافته ها

تعداد کل مشارکت کنندگان ۲۰۰ نفر (۱۰۰ بزهکار و ۱۰۰ غیر بزهکار) بود که ۴۰ نفر (۲۰٪) از آنها دختر (۲۰ بزهکار و ۲۰ غیر بزهکار) و ۱۶۰ نفر (۸۰٪) پسر (۸۰ بزهکار و ۸۰ غیر بزهکار) بودند. بیشترین تعداد شرکت کنندگان در سن ۱۸ سال با فراوانی ۸۲ نفر (۴۱٪) و کمترین تعداد آنها در سن ۱۴ سال با فراوانی ۱ نفر (۵٪) بودند.

در جدول شماره ۱، حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره های ناسازگار اولیه نوجوانان بزهکار و غیر

بزهکار به صورت کلی و بدون تفکیک جنسیت با استفاده از آزمون T برای گروه‌هایی با میانگین مستقل با یکدیگر مقایسه شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که تفاوت معناداری در میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه بزهکار و غیر بزهکار وجود دارد. این یافته بیانگر این است که افرادی که در گروه نوجوانان بزهکار قرار دارند از میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه بالاتری برخوردارند و همچنین تفاوت معناداری در حمایت اجتماعی ادراک شده با توجه به $t = 9/72$ و سطح معنی داری $0/0001$ در دو گروه بزهکار و غیر بزهکار وجود دارد. این یافته بیانگر این است که افرادی که در گروه نوجوانان غیر بزهکار قرار دارند از میانگین حمایت اجتماعی ادراک شده بالاتری در مقایسه با نوجوانان بزهکار برخوردارند. بنابراین فرضیه مبنی بر اینکه میانگین حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار متفاوت نیست رد می‌شود.

در جدول شماره ۲، حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در پسران بزهکار و غیر بزهکار با استفاده از آزمون T برای گروه‌هایی با میانگین‌های مستقل با یکدیگر مقایسه شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که تفاوت معناداری در میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه پسران بزهکار و پسران غیربزهکار نوجوان وجود داشت و تنها در طرحواره ناسازگار اولیه خوشتنداری و خود انضباطی ناکافی با توجه به مقدار $t = 1/43$ و سطح معنی داری $0/99$ در دو گروه بزهکار و غیربزهکار تفاوت معنی داری وجود نداشت. این یافته بیانگر این است که افرادی که در گروه نوجوانان پسر بزهکار قرار دارند از میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه بالاتری در مقایسه با نوجوانان پسر غیربزهکار برخوردارند و همچنین تفاوت معناداری در حمایت اجتماعی ادراک شده با توجه به $t = 8/28$ و سطح معنی داری $0/0001$ دارد یعنی نوجوانان پسر غیر بزهکار از میانگین حمایت اجتماعی ادراک شده بالاتری در مقایسه با نوجوانان پسر بزهکار برخوردارند. بنابراین فرضیه مبنی بر اینکه حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در نوجوانان پسر

بزهکار و غیر بزهکار متفاوت نیست رد می‌شود. در جدول شماره ۳، حمایت اجتماعی ادراک شده و طرحواره‌های ناسازگار اولیه در نوجوانان دختر بزهکار و غیر بزهکار با استفاده از آزمون T برای گروه‌هایی با میانگین مستقل، با یکدیگر مقایسه شده‌اند. نتایج نشان می‌دهد که تفاوت معناداری در میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه بزهکار و غیر بزهکار نوجوان دختر وجود دارد و دو گروه در طرحواره ناسازگار اولیه شکست یا توجه $t = 1/03$ و سطح معنی داری $0/30$ ، حوزه دیگر جهت مندی باتوجه به $t = 1/83$ و سطح معنی داری $0/075$ ، طرحواره ناسازگار اولیه ایثار باتوجه $t = 1/13$ و سطح معنی داری $0/236$ ، حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری $1/61$ و سطح معنی داری $0/115$ ، و معیارهای سرسختانه/عیب جویی افراطی به مقدار $t = 0/52$ و سطح معنی داری $0/603$ در دو گروه بزهکار و غیر بزهکار دختر تفاوت معنی داری وجود ندارد. این یافته بیانگر این است که افرادی که در گروه نوجوانان دختر بزهکار قرار دارند در برخی از طرحواره‌های ناسازگار اولیه از میانگین بالاتری در مقایسه با نوجوانان دختر غیربزهکار برخوردارند و همچنین تفاوت معناداری در حمایت اجتماعی ادراک شده با توجه به $t = 5/11$ و سطح معنی داری $0/0001$ دارد که نوجوانان دختر غیربزهکار از میانگین حمایت اجتماعی ادراک شده بالاتری در مقایسه با نوجوانان دختر بزهکار برخوردارند.

بحث

نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد بین نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار از نظر طرحواره‌های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده تفاوت معنی داری وجود دارد. این یافته بیانگر این است که نوجوانانی که در گروه بزهکار قرار دارند، از میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه بالاتر و در مقابل از سطح حمایت اجتماعی پایین‌تر برخوردارند. همچنین یافته‌ها، تفاوت معنا داری در میانگین طرحواره‌های ناسازگار و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه پسر بزهکار و غیر بزهکار را تایید می‌کند و نشان می‌دهد پسران بزهکار از میانگین طرحواره‌های ناسازگار اولیه بالاتری در

مقایسه با نوجوان پسر غیر بزهکار برخوردارند و از سطح حمایت اجتماعی متفاوتی نیز برخوردارند. نتایج آزمون مقایسه میانگین برای دختران بزهکار و غیر بزهکار نیز نشان داد که حمایت اجتماعی ادراک شده بین دو گروه از نوجوانان بزهکار و غیر بزهکار دختر تفاوت معنی داری وجود دارد. حسینیان و همکاران در سال ۱۳۸۴ در پژوهشی آشکار ساختند که نوجوانان فراری از خانه در خانواده هایی با عملکرد غیر کارآمد و مختل رشد یافته اند (۱۶). همچنین، خدابخشی کولایی و همکاران در پژوهشی نشان دادند که ساختار قدرت در خانواده های دارای نوجوانان بزهکار بسیار شکننده است و رابطه ولی-فرزند به گونه ای است که حمایت عاطفی و اجتماعی از این گونه نوجوانان به عمل نمی آید. گویی که در این خانواده ها نه تنها نظم و انضباطی وجود ندارد، بلکه نوجوانان به حال خود رها شده اند و پدر که نماد قدرت است به حاشیه رفته است. از این رو، نوجوانان عملاً هیچ گونه حمایتی را از خانواده دریافت نمی کنند (۱۷). همچنین، یافته های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش بخشیانی و همکاران در سال ۱۳۸۲ و المدنی و همکاران در سال ۱۳۹۱ و فوکونیشی، آئوکیس، پوزنکا در سال ۱۹۹۷ میلادی همسویی داشت، به طوری که پژوهش های مذکور مطرح می کنند که گروه های بالینی، حمایت اجتماعی کمتری را در مقایسه با افراد عادی دریافت می کنند و هر چه دریافت شخص از میزان حمایتی که از سوی دیگران دریافت می کند بالاتر باشد، به همان نسبت سلامت روانی بالاتری دارد (۲۰-۱۸). از سوی دیگر، نوجوانان بزهکار دارای طرحواره های شناختی ناسازگار هستند. شکل گیری طرحواره ها در اوایل کودکی است. عدم نظارت در این خانواده ها و فقدان حمایت های اجتماعی و عاطفی از این قبیل نوجوانان، منجر به شکل گیری طرحواره های ناسازگار می شود. خدابخشی کولایی و همکاران در سال ۱۳۹۳ در پژوهش خویش بیان کردند که طرحواره های نوجوانانی که محروم از پدر هستند و در مراکز تحت پوشش بهزیستی زندگی می کنند، بسیار ناسازگار است، به گونه ای که این قبیل نوجوانان در آینده

نیز خود این الگوی زندگی و شخصیتی را به افراد خانواده خود نیز منتقل خواهند کرد (۲۰).

در هر حال، نوجوانان بزهکار فارغ از جنسیت شان در خانواده هایی رشد یافته اند که نظارت و ساختار قدرت و حمایت اجتماعی اندکی وجود دارد و در نتیجه تجارب اوایه کودکی طرح واره های شناختی آنها از ابتدا با طرد و عدم علاقه اجتماعی شکل گرفته است، لذا در بازتوانی و آماده سازی این نوجوانان برای ورود به جامعه باید به مولفه های روان شناختی فوق توجه کرد. روشن است که عدم حمایت های اجتماعی و عاطفی از این نوجوانان مجدداً آنها را به سمت رفتارهای مجرمانه و بزهکارانه سوق خواهد داد. یافته ها و دستاوردهای پژوهش حاضر و پژوهش های مشابه می تواند توسط متخصصان حوزه های مشاوره، روان شناسی، مددکاری اجتماعی و مسئولین کانون های اصلاح و تربیت به صورت فردی و گروهی جهت کمک به نوجوانان بزهکار به کار گرفته شود. همچنین از طریق اطلاع رسانی با استفاده از رسانه ها و نیز برپایی کارگاه هایی در زمینه ویژگی ها و مشکلات بزهکاری به والدین، معلمان و مدیران مدارس، می توان در زمینه این معضلات اجتماعی اطلاع رسانی کرد. در چنین کارگاه های آموزشی، به منظور ایفای نقش مناسب در ارتقای حمایت اجتماعی نوجوانان و رشد صحیح طرحواره های آنها می توان از مشاوران و روان درمانگران برای درمان اختلالات روانی نوجوانان بزهکار با توجه به طرحواره های ناسازگار اولیه آنان استفاده شود.

تشکر و قدردانی

این پژوهش حاصل کارشناسی ارشد رشته مشاوره فاطمه علیزاده دانشگاه شهید بهشتی تهران در سال ۱۳۹۳ می باشد. نویسندگان از اداره کل سازمان زندان های استان تهران، اداره پژوهش و تحقیق زندان های استان تهران، کانون اصلاح و تربیت شهر تهران و تمامی کارکنان این مراکز و همچنین از اداره آموزش و پرورش و مدیران مدارس منطقه ۱۸ استان تهران و تمامی نوجوانانی که ما را در اجرای این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می نمایند.

جدول شماره ۱- مقایسه میانگین طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه بزهکار (۱۰۰ نفر) و

غیربزهکار (۱۰۰ نفر) بدون تفکیک جنسیت

متغیرها	گروه	(انحراف معیار) میانگین	P-value
بریدگی و طرد	بزهکار	۸/۷۰ (۲۲/۶)	0.0001
	غیر بزهکار	۵۴/۶۲ (۱۶/۴۹)	
بی اعتمادی	بزهکار	۱۶/۳۲ (۶/۴۱)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۰/۴۳ (۵/۴۷)	
رها شدگی	بزهکار	۱۸/۳ (۶/۸)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۳/۱۷ (۵/۳۳)	
محرومیت هیجانی	بزهکار	۱۶/۰۲ (۵/۵۵)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۱/۹۶ (۵/۴۶)	
انزوای اجتماعی	بزهکار	۱۴/۸۸ (۶/۴۲)	0.0001
	غیر بزهکار	۹/۶ (۴/۵۱)	
نقص	بزهکار	۱۴/۵۵ (۶/۳۹)	0.0001
	غیر بزهکار	۹/۴۶ (۳/۹۵)	
حوزه خودگردانی و عملکرد مختل	بزهکار	۵۹/۸۴ (۱۷/۴۲)	0.0001
	غیر بزهکار	۳۸/۱۹ (۱۳/۵۹)	
وابستگی / بی کفایتی	بزهکار	۱۴/۴ (۶/۰۹)	0.0001
	غیر بزهکار	۸/۴۸ (۴/۲۷)	
خود تحول نیافته / گرفتار	بزهکار	۱۴/۶۱ (۶/۶)	0.0001
	غیر بزهکار	۸/۸۳ (۴/۱۷)	
آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری	بزهکار	۱۴/۲۳ (۵/۷۳)	0.0001
	غیر بزهکار	۸/۵۴ (۳/۷۸)	
شکست	بزهکار	۱۶/۶ (۵/۴۸)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۲/۳۴ (۶/۵۲)	
حوزه محدودیت های مختل	بزهکار	۳۲/۱۱ (۹/۴۶)	0.0001
	غیر بزهکار	۲۴/۸۶ (۸/۲۱)	
استحقاق / بزرگ منشی	بزهکار	۱۴/۹۷ (۶/۲۹)	0.0001
	غیر بزهکار	۹/۶۵ (۴/۶۶)	
خویشننداری و خود انضباطی ناکافی	بزهکار	۱۷/۱۴ (۵/۳۷)	0.016
	غیر بزهکار	۱۵/۲۱ (۵/۸۱)	
حوزه دیگر جهت مندی	بزهکار	۳۴/۶۷ (۸/۷۴)	0.0001
	غیر بزهکار	۲۸/۹ (۱۰/۳۶)	
اطاعت	بزهکار	۱۶/۵۵ (۵/۶۴)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۳/۲۶ (۶/۲۶)	
ایثار	بزهکار	۱۸/۱۲ (۵/۴۱)	0.002
	غیر بزهکار	۱۵/۶۴ (۵/۹۳)	
گوش به زنگی بیش از حد و بازداری	بزهکار	۳۴/۹ (۹/۱۹)	0.0001
	غیر بزهکار	۲۶/۱۳ (۱۱/۵۱)	
بازداری هیجانی	بزهکار	۱۷/۵۷ (۵/۶۸)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۳/۹۳ (۶/۸۵)	
معیارهای سرسختانه / عیب جویی افراطی	بزهکار	۱۶/۴۳ (۵/۱۰)	0.0001
	غیر بزهکار	۱۲/۲ (۶/۰۲)	
حمایت اجتماعی ادراک شده	بزهکار	۴۳/۵۹ (۱۴/۵۷)	0.0001
	غیر بزهکار	۶۱/۱۳ (۱۰/۶۳)	

جدول شماره ۲- مقایسه میانگین طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه پسران بزهکار (۸۰ نفر) و پسران غیربزهکار (۸۰ نفر)

متغیرها	گروه پسر	(انحراف معیار) میانگین	P- value
حوزه بریدگی و طرد	بزهکار	۷۵/۷۲ (۲۰/۶)	0.001
	غیر بزهکار	۵۴/۹۳ (۱۷/۳)	
بی اعتمادی	بزهکار	۱۵/۱۵ (۶/۰۳)	0.001
	غیر بزهکار	۱۰/۸۲ (۵/۳۷)	
رها شدگی	بزهکار	۱۷/۸۱ (۶/۴۴)	0.001
	غیر بزهکار	۱۳/۰۸ (۵/۶۷)	
محرومیت هیجانی	بزهکار	۱۴/۹۷ (۴/۹۸)	0.001
	غیر بزهکار	۱۱/۵۹ (۵/۱۱)	
انزوا اجتماعی	بزهکار	۱۳/۹۷ (۶/۰۶)	0.001
	غیر بزهکار	۹/۳۶ (۴/۷۶)	
نقص	بزهکار	۱۳/۸۱ (۶/۲)	0.001
	غیر بزهکار	۱۰/۱۰ (۳/۹۹)	
حوزه خودگردانی و عملکرد مختل	بزهکار	۵۷/۹۸ (۱۷/۵۳)	0.001
	غیر بزهکار	۳۶/۷۲ (۱۳/۷۷)	
وابستگی/ بی کفایتی	بزهکار	۱۴/۱۰ (۶/۰۷)	0.001
	غیر بزهکار	۸/۳۳ (۴/۴۴)	
خود تحول نیافته/ گرفتار	بزهکار	۱۳/۶۵ (۶/۳۶)	0.001
	غیر بزهکار	۸/۶۷ (۴/۱۳)	
آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری	بزهکار	۱۳/۸۶ (۵/۶۴)	0.001
	غیر بزهکار	۸/۱۰ (۳/۶۵)	
شکست	بزهکار	۱۶/۳۶ (۵/۱۲)	0.001
	غیر بزهکار	۱۱/۶۱ (۶/۲۶)	
حوزه محدودیت های مختل	بزهکار	۳۱/۵ (۸/۴۳)	0.001
	غیر بزهکار	۲۵/۴۳ (۸/۶۴)	
استحقاق/ بزرگ منشی	بزهکار	۱۴/۲۱ (۵/۹)	0.001
	غیر بزهکار	۹/۵۸ (۵/۰۶)	
خویشانداری و خود انضباطی ناکافی	بزهکار	۱۷/۲۸ (۴/۹۶)	0.099
	غیر بزهکار	۱۵/۸۵ (۵/۹۴)	
حوزه دیگر جهت مندی	بزهکار	۳۴/۲۲ (۸/۰۵)	0.001
	غیر بزهکار	۲۸/۶۱ (۱۰/۲۶)	
اطاعت	بزهکار	۱۶/۰۸ (۵/۷۳)	0.001
	غیر بزهکار	۱۲/۹۷ (۶/۲۱)	
ایثار	بزهکار	۱۸/۱۳ (۵/۰۲)	0.004
	غیر بزهکار	۱۵/۶۳ (۵/۸۴)	
حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداري	بزهکار	۳۲/۸۲ (۸/۱۷)	0.001
	غیر بزهکار	۲۴/۶۱ (۱۰/۴۲)	
بازداري هیجانی	بزهکار	۱۶/۵۸ (۴/۹۲)	0.001
	غیر بزهکار	۱۳/۳۶ (۶/۶۹)	
معیارهای سرسختانه/ عیب جویی افراطی	بزهکار	۱۶/۳۲ (۴/۷۱)	0.001
	غیر بزهکار	۱۱/۲۵ (۵/۰۹)	
حمایت اجتماعی ادراک شده	بزهکار	۴۴/۴۳ (۱۴/۲۶)	0.001
	غیر بزهکار	۶۰/۴۷ (۹/۸۲)	

جدول شماره ۳- مقایسه میانگین طرحواره های ناسازگار اولیه و حمایت اجتماعی ادراک شده در دو گروه دختران بزهکار (۲۰ نفر) و غیربزهکار (۲۰ نفر)

متغیرها	گروه دختر	(انحراف معیار) میانگین	P- value
حوزه بریدگی و طرد	بزهکار	۹۷/۴۵(۲۲/۳۳)	0.001
	غیر بزهکار	۵۳/۳۵(۱۳/۰۹)	
بی اعتمادی	بزهکار	۲۱(۵/۸۸)	0.001
	غیر بزهکار	۸/۸۵(۵/۷۱)	
رها شدگی	بزهکار	۲۰/۲۵(۷/۹۵)	0.001
	غیر بزهکار	۱۳/۵(۱۳/۷۶)	
محرومیت هیجانی	بزهکار	۲۰/۲(۵/۹)	0.002
	غیر بزهکار	۱۳/۵۵(۶/۶۰)	
انزوا اجتماعی	بزهکار	۱۸/۵(۶/۷۲)	0.001
	غیر بزهکار	۱۰/۵۵(۳/۲۵)	
نقص	بزهکار	۱۷/۵(۶/۴۳)	0.001
	غیر بزهکار	۶/۹(۲/۵۵)	
حوزه خودگردانی و عملکرد مختل	بزهکار	۶۷/۲۵(۱۵/۲۵)	0.001
	غیر بزهکار	۴۴/۰۵(۱۱/۳۶)	
وابستگی / بی کفایتی	بزهکار	۱۵/۶(۶/۱۹)	0.001
	غیر بزهکار	۹/۰۵(۳/۵۷)	
خود تحول نیافته / گرفتار	بزهکار	۱۸/۴۵(۶/۲۷)	0.001
	غیر بزهکار	۹/۴۵(۴/۴۱)	
آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری	بزهکار	۱۵/۷(۶/۰۱)	0.002
	غیر بزهکار	۱۰/۳(۳/۸۸)	
شکست	بزهکار	۱۷/۵(۶/۸۱)	0.306
	غیر بزهکار	۱۵/۲۵(۶/۹)	
حوزه محدودیت های مختل	بزهکار	۳۴/۵۵(۱۲/۷۶)	0.001
	غیر بزهکار	۲۲/۵۵(۵/۷۸)	
استحقاق / بزرگ منشی	بزهکار	۱۸(۷/۰۴)	0.001
	غیر بزهکار	۹/۹(۲/۵۹)	
خویشانداری و خود انضباطی ناکافی	بزهکار	۱۶/۵۵(۶/۹)	0.041
	غیر بزهکار	۱۲/۶۵(۴/۵۴)	
حوزه دیگر جهت مندی	بزهکار	۴۵/۳۶(۱۱/۱۷)	0.075
	غیر بزهکار	۳۰/۰۵(۱۰/۹۵)	
اطاعت	بزهکار	۱۸/۴(۴/۹۵)	0.035
	غیر بزهکار	۱۴/۴(۶/۵۱)	
ایثار	بزهکار	۱۸/۰۵(۶/۹۱)	0.262
	غیر بزهکار	۱۵/۶۵(۶/۴۳)	
حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداري	بزهکار	۳۸/۷(۱۱/۵۳)	0.115
	غیر بزهکار	۳۲/۲(۸۱/۱۳)	
بازداري هیجانی	بزهکار	۲۱/۵(۶/۸۵)	0.022
	غیر بزهکار	۱۶/۲(۷/۱۷)	
معیارهای سرسختانه / عیب جویی افراطی	بزهکار	۱۷/۲(۶/۵۳)	0.603
	غیر بزهکار	۱۶(۷/۸۸)	
حمایت اجتماعی ادراک شده	بزهکار	۴۰/۲(۱۵/۶۶)	0.001
	غیر بزهکار	۶۳/۷۵(۱۳/۳۶)	

REFERENCES

1. Noori Z. The effect of disorganized family on adolescents delinquency in Ahvaz, Correction and Training Journal 2011;96: 29-36. (Full text in Persian)
2. Daryaei L. The relationship between emotion seeking and committed to crime among delinquent adolescents, Correction and Training Journal 2012;115: 5-6. (Full text in Persian)
3. Vermeiren R. Psychopathology and delinquency in adolescents: A descriptive and development al perspective. clinical psychology Review 2003;23:277-318.
4. Pour said SR., Pour Said SM. Child rearing and delinquency of adolescents, Correction and training Journal 2012;117:27-9. (Full text in Persian)
5. Sadeghi A, Hammidy H. Adolescence and delinquency, correction and training Journal 2005: 307:43-49.(Full text in Persian)
6. Raeis, A. The study of Role of family on preventing the delinquency in adolescents, Journal of Police knowledge 2005;7(5): 23-34. (Full text in Persian)
7. Noozari A. the study of psychological disorders among delinquency adolescents in Golestan province, Correction and training Journal 2009;86:17-28. (Full text in Persian)
8. Taylor SE .Health psychology, 1999, 4th, New York, McGraw hill Publication.
9. Clara IP, Cox BJ, Enns MW, Murray LT, Torgruudic LJ. Confirmatory factor analysis of the multidimensional scale of perceived social support in clinically distressed and student sample. Journal of personality assessment 2003;81(3); 265 -273
10. Gulact F.The effect of perceived social support on subjective well-being: procedia social and behavioral sciences 2010;2:44-9.
11. Young JE, klosko JS. Weishaar ME. Schema therapy: A practitioner s Guide 2003, New York. Guilford .translated to Persian by Hassan Hamid pour and Zahra Andooz, Tehran, Arjmand Publication (Text in Persian)
12. Young JE. Cognitive therapy for personality disorders (Cognitive Therapy for Personality Disorders): A schema focused approach; 1999, 3th Professional resource press.
13. Zimet GD, Dahlem NW, Zimet SG & Farley GK. The Multidimensional scale of perceived social support, Journal of personality Assessment 1998;52 (1): 30-41.
14. Barzamini S. The relationship between perceived social support, self-differential and happiness in Students of Shahid beheshti university, Unpublished Master of art thesis in psychology,2013, Shahid beheshti university, Tehran, Iran. (Full text in Persian)
15. Ahi GH. The Validation of early maladaptive schemas questionnaire (short version), unpublished thesis of master of art in psychology, 2006, University of Allameh tabatabaee, Tehran, Iran. (Full text in Persian)
16. Hosseinian S, Zahraie Sh, Khodabakhshi koolae A. the comparison and relationship between family function and mental health in runaway and non-runaway adolescents, counseling research and development journal 2006;(4)16:25-45. (Full text in Persian)
17. Khodabakhshi koolae A, Shaghelani Lor H, Soleimani A, Rahmatizadeh M. Comparing between family power structure and quality of parent-child interaction among the delinquent and non-delinquent adolescents, international Journal of Risk Behavior and Addition 2014;3(2): e13188.
18. Bakhshani NM, Birashk B, Atef vahid MK, Boolhari J. The relationship between perceived social support and traumatically events with depression, Iranian Journal of psychiatry and clinical psychology 2006;9(2):1-7.(Full text in Persian)
19. Fukunish I. Akois T. Sposnka T. Correlations for social support with depression in the chronic post stroke period. Perceptual motor skills 1997;85: 811-18.
20. khodabakhshi koolae A, Baseri salehi N, Rooshan chesli R, Falsafinejad MR. The compare maladaptive cognitive schemas and irrational beliefs and communicational skills between orphan and non-orphan adolescents, Iranian Journal of Psychiatric Nursing 2014;2(1):1-12. (Full text in Persian)

Original Article

Perceived Social Support from Family and Friends and Early Maladaptive Schemas among Female and Male Delinquent and Non-delinquent Adolescents**Anahita khodabakhshi koolae^{1*}, Fatemeh Alizadeh², Ladan Mansoor³, Taghi Pour Ebrahim⁴, Mohammad Reza Falsafinejad⁵**

1. Assistant Professor, Department of Counseling, institute of higher education Khatam, Tehran, Iran.

2. MA. in Family Counseling, Faculty of Education and Counseling, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

3. MA in Family Counseling, Department of Guidance and Counseling, Faculty of Education and Counseling, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

4. Assistant Professor, Department of Guidance and Counseling, Faculty of Education and Counseling, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

5. Associate Professor, Department of Assessment and Measurement, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

***Corresponding Author:** Anahita khodabakhshi koolae; Department of Counseling, Institute of higher education Khatam, Tehran, Iran.Email: anna_khodabakhshi@yahoo.com**How to cite this article:**

Khodabakhshi Koolae A, Alizadeh F, Mansoor L, Pour Ebrahim T, Falsafinejad MR. Perceived Social Support from Family and Friends and Early Maladaptive Schemas among Female and Male Delinquent and Non-delinquent Adolescents. Community Health 2015;2(1):40-49.

Abstract**Background and Objective:** Adolescence, period of transition from childhood to adulthood, is time with changes in social, psychological, behavioral, and physical situations. These changes combined with the cultural, social and family backgrounds' adolescents, can lead to social problems such as social deviations (delinquency). This study aims to compare the components of perceived social support and early maladaptive schemas in adolescents (male and female) delinquent and non-delinquent.**Materials and Methods:** This research was based on comparative and causal method. In this research, 100 delinquent adolescents (80 male and 20 female) using convenience sampling method and 100 non-delinquent adolescents (80 male and 20 female) using Cluster sampling method were selected. They completed the Multidimensional Scale of Perceived Social Support (MSPSS) questionnaires and Young Schema Questionnaire-Short Form (YSQ-SF). Data analysis was performed via descriptive statistics (Mean and SD.) and analytic methods such as independent T-test.**Results:** Delinquent adolescents had higher mean of early maladaptive schemas and instead had lower level of social support. In addition, delinquent boys had higher early maladaptive schemas mean compared to non-delinquent boys and they had different levels of social support. There was a significant difference in perceived social support between delinquent and non-delinquent girls. Also, there was a significant difference between early maladaptive schemas of delinquent and non-delinquent girls.**Conclusion:** The findings showed the importance of providing background for strengthening of social support. Identification of early maladaptive schemas as patterns of emotional and cognitive damage in adolescence can be useful to provide appropriate psychological services to improve the quality of life and increased health-related behaviors of delinquent individual.**Keywords:** Perceived social support, Early maladaptive schemas, Delinquent, Adolescents